

ланика у Народној скупштини Републике Српске 26. августа 1997. године.

II

Ова одлука ће се објавити у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Број: 02-1981/97
26. августа 1997. године

Председник
Народне скупштине,
Др Драган Калинић, с.р.

607

Уставни суд Републике Српске, на основу става 1. члана 114. Устава Републике Српске и тачке 1. члана 61. Закона о Уставном суду Републике Српске, након јавне расправе одржане 12. августа, на сједници о вијећању и гласању одржаној 12, 13. и 15. августа 1997. године, донио је

ОДЛУКУ

Утврђује се да Одлука председника Републике Српске број 01-294/97 од 3. јула 1997. године о распуштању Народне скупштине и одржавању нових избора није у сагласности са Уставом Републике Српске ни у формално-процедуралном ни у материјално-суштинском смислу.

Ова одлука ће се објавити у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Образложење

I

1. Председник Републике Српске је 3. јула 1997. године донио Одлуку број 01-294/97 о распуштању Народне скупштине и одржавању нових избора.

Тачком 1. ове одлуке распушта се Народна скупштина, тачком 2. одрђује да ће се избори за Народну скупштину одржати 1. септембра 1997. године, а тачком 3. да Одлука ступа на снагу одмах, њеним јавним објављивањем и да ће бити објављена у „Службеном гласнику Републике Српске“ (Одлука је објављена у „Службеном гласнику“ број 19 од 15. јула 1997. године).

Одлука садржи неку врсту преамбуле у којој се наводе извесне констатације, оцјене и тврдње које би требало да представљају мотиве и уставни основ за доношење Одлуке о распуштању Народне скупштине и одржавању нових избора.

Истог дана (3. јула 1997. године) Влада је на 4. ванредној сједници, на основу става 1. члана 114. Устава донијела Одлуку број 01-465/97 којом се обуставља од извршења „као противустанак и противзаконит акт“ Одлука председника Републике број 01-294/97 од 3. јула 1997. године.

На истој сједници (3. јула 1997. године) Влада је одлучила да Уставном суду поднесе предлог (број 05-583/97) за оцјену уставности и законитости наведене одлуке председника Републике, чије је извршење, до одлуке Уставног суда, обустављено.

Након тога је и Народна скупштина (5. јула 1997. године) поднијела Суду предлог (број 01-296/97) за оцјену уставности поменуте одлуке председника Републике.

Накнадно су Влада (актом број 05-606/97 од 5. јула 1997. године) и Народна скупштина (актом број 01-296/97-1 од 7. јула 1997. године) поднијеле Суду предлоге за доношење привремених мјера у поступку за оцјену уставности поменуте одлуке председника Републике.

а) У предлогу за оцјену уставности и законитости који је поднијела Влада истиче се да је оваквом одлуком председник Републике повриједио Устав, те да је Одлука супротна одредбама чл. 69, 72, 74, 82. и 94. Устава, као и одредби члана 22. Закона о Влади. По мишљењу Владе, председник Републике није прије доношења акта о распуштању Народне скупштине, саслушао мишљење председника Владе и председника Народне скупштине. Умјесто тога, он је „ултимативно захтијевао“ од председника Владе и председника Народне скупштине да му своја мишљења доставе најкасније до 3. јула 1997. године до 15,00 часова, а „ултиматум“ је достављен у поподневним сатима 2. јула 1997. године. Влада такође истиче да је одредбом члана 22. Закона о Влади прописано да Влада, на захтјев председника

Републике, у року који не може бити краћи од 48 часова, заузима став о појединим питањима из своје надлежности и о томе обавјештава председника Републике. Председник Републике није респектовао тај законски рок, одакле произилази да га мишљење Владе, односно председника Владе „уопште и не занима“. То значи да је председник Републике поступио самовољно, без консултација са Владом и председником Народне скупштине, чиме је прекорачио своја уставна овлашћења. Предлагач даље наводи да је, прије доношења акта о распуштању Скупштине, председник Републике имао на располагању низ уставних овлашћења да кризу у земљи ријешити без распуштања Скупштине. Таква овлашћења налазе се у одредби члана 74. Устава, на основу кога је председник Републике могао сва витална питања у Републици рјешавати сазивањем Скупштине којој би презентирао стање у држави. Исто тако, председник Републике је могао, у смислу одредбе члана 22. Закона о Влади, сазвати сједницу Владе и сва питања у вези са радом Владе ријешити на тој сједници Владе. Своја уставна овлашћења у односу на Владу председник Републике је могао остварити и у смислу одредбе члана 82. Устава. Умјесто да искористи своја уставна овлашћења и у формалној Уставом прописаној процедури ријешити кризу у земљи (ако она уопште и постоји), председник Републике се определио за доношење „не само противустаног и противзаконитог, него и несхватљивог акта“, јер је Одлука председника Републике неуставна и незаконита не само са правно-формалне, него и са чињенично-садржинске стране. Разлози које председник Републике истиче као мотив за распуштање Народне скупштине не могу бити основ за њено распуштање, „па макар били и тачни“, а евентуална криминална дјелатност у МУП-у може бити само разлог да се Скупштина одржи, а не да се распусти, јер нигдје у свијету постојање криминала у држави није разлог за распуштање парламента. На крају предлога се констатује да евентуална несарадња председника Владе и председника Републике (што, такође, није тачно) може бити само разлог за разрешење председника Владе, а не и за распуштање парламента.

б) У предлогу Народне скупштине за оцјену уставности Одлуке председника Републике, најприје се наводи да у конкретном случају председник Републике није саслушао мишљење председника Скупштине и председника Владе, нити је своју намјеру у вези евентуалног распуштања Скупштине доставио председнику Скупштине и председнику Владе на законом прописан начин. Наводи се да је питање уредног достављања писмена изричито и на недвосмислен начин регулисано Законом о општем управном поступку, што у овом случају није поштовано. У предлогу Скупштине се даље истиче да је, с обзиром да се ради о правном акту од изузетне важности, председник Републике, у складу са законом, морао обезбиједити да се изворни текст Одлуке достави председнику Скупштине и председнику Владе. Полазећи од тога, закључује се да акт којим је председник Републике тражио од председника Скупштине и председника Владе мишљење, пошто није уредно достављен у изворном тексту, није ни могао обавезивати председника Скупштине и председника Владе да доставе то мишљење. И под претпоставком да је овај акт председника Републике био правно перфектан, рок одређен за достављање мишљења био је непримјерено кратак, јер није остављао никакве могућности председнику Скупштине да обави неопходне консултације са председницима клубова посланика и самим посланицима, а председнику Владе да обави консултације са члановима Владе. Наиме, како тврди предлагач, председник Републике је затражио мишљење председника Скупштине и председника Владе актом број 01-292/97 од 2. јула 1997. године, који је доставио факсом у 21,30 часова 2. јула 1997. године, одређивши 3. јули 1997. године до 15,00 часова као рок за достављање траженог мишљења. Дакле, укупно вријеме које су председник Скупштине и председник Владе имали за достављање мишљења је било 17 сати и 30 минута. По мишљењу предлагача, подразумијева се да је председник Републике, разматрајући могућност евентуалног распуштања Народне скупштине, морао ради саслушања мишљења, претходно непосредно разговарати са председником Скупштине и председником Владе, што је у овом случају потпуно изостало. У таквим условима, председник Скупштине и председник Владе нису били у могућности, а ни у обавези да дају тражено мишљење. На крају, предлагач сматра да је Одлуку о распуштању Скупштине председник Републике

донио на неуставан начин, пошто према тачки 1. Амандмана LX на Устав није претходно саслушао мишљења ни председника Скупштине ни председника Владе. Пошто је Одлука о распуштању Скупштине донесена на неуставан начин, не постоји ни уставни основ да се нови избори одрже 1. септембра 1997. године. Најзад, и одредба о ступању на снагу из тачке 3. Одлуке је такође неуставна, јер је несагласна са одредбом става 1. члана 109. Устава.

II

2. Уставни суд је 9. и 10. јула 1997. године одржао сједницу на којој је утврдио своју надлежност за рјешавање овог спора, донио рјешење о привременим мјерама, одредио судију извјестиоца и одлучио да се након добијеног одговора доносиоца акта, прије доношења коначне одлуке, одржи јавна расправа.

Тумачећи одредбу става 1. члана 114. Устава и уставноправну ситуацију насталу доношењем Одлуке Владе о обустави од извршења Одлуке председника Републике о распуштању Народне скупштине и одржавању нових избора, Суд је закључио да је настао специфичан уставни спор за чије рјешавање је он надлежан, те да се може сматрати да је поступак пред Судом покренут *ex constitutione* на основу наведене одредбе члана 114. Устава.

Своју надлежност за рјешавање овог уставног спора Уставни суд је утврдио на основу тумачења одредаба става 6. члана 69, става 1. члана 114. у вези са ставом 4. члана 113, тачке 3. става 1. члана 115. Устава, те тачке 3. става 1. члана 9. Закона о управним споровима.

На основу става 1. члана 114. Устава „Влада Републике има право да до одлуке Уставног суда обустави од извршења пропис, општи или појединачни акт, за које сматра да су противуставни или противзаконити“. Пошто је могућност обустављања од извршења том одредбом предвиђена за све прописе, опште и појединачне акте, Суд је закључио да се то односи и на акте председника Републике (опште и појединачне), пошто наведена уставна одредба у односу на њих не предвиђа изузетак. Од могућности обустављања од извршења су изузети само закони (и аналогно уредбе са законском снагом). То је јасно из формулације „пропис, општи или појединачни акт“ (став 1. члана 114. Устава) у којој су свјесно изостављени закони, за разлику од формулација у другим одредбама Устава којима се обухватају и закони и које се редовно изражавају синтагмом „закони, други прописи и општи акти“, што се у Уставу консеквентно понавља увијек када се одређена одредба односи и на законе (чланови 108, 109. и 110 и став 1. тачка 1. члана 115. Устава).

Полазећи од принципа универзалности судске заштите и одредаба чланова 69, 114. и 115. Устава, те одредбе тачке 3. става 1. члана 9. Закона о управним споровима, према којој се у стварима о којима непосредно на основу уставних овлашћења одлучује председник Републике, не може водити управни спор, логично произилази да такви акти подлијежу уставносудској контроли, односно да је за одлучивање о њиховој уставности надлежан Уставни суд. То утјеложило је што Уставом Републике Српске није изричито утврђена одговорност председника Републике за повреду Устава, као што је то случај готово у свим земљама у свијету. У државама које имају посебне уставне судове, одлучивање о тој одговорности је, по правилу, у њиховој надлежности (Италија, Њемачка, Аустрија и др.). Таква одговорност председника републике је утврђена и у свим државама насталим на подручју претходне Југославије, а у већини од њих о томе одлучују уставни судови (члан 106. Устава Хрватске, члан 109. Устава Словеније, члан 87. Устава Македоније, члан 113. Устава Црне Горе). Управо зато што у Републици Српској таква одговорност председника Републике није утврђена и што у њеном уставном систему није предвиђена тзв. контрасинатура његових аката, а о његовим актима донесеним непосредно на основу уставних овлашћења је искључен и управни спор, такви његови акти не би могли бити изузети и од уставносудске контроле, пошто она представља једину правну контролу његове одговорности. У противном, он би попут апсолутног владара, био потпуно неодговоран. То је у савременим демократским уставним системима незамењиво и представљало би персонализацију власти познату само у типу тзв. „ауторитарне уставности“.

Предмет спора који је настао обустављањем од извршења Одлуке председника Републике о распуштању Народне скупштине и одржавању нових избора је *per excellence* уставно питање (*materia constitutionis*), због чега Уставни суд не би могао одрећи своју надлежност за његово рјешавање.

Након широке расправе и разматрања свих правно релевантних чињеница и последица аката и радњи које би могле наступити извршењем аката и радњи предузетих на основу Одлуке председника Републике, Суд је, *ex officio*, до доношења коначне одлуке, наредио привремене мјере, оцјењујући да би доношењем извјесних аката и предузимањем радњи на основу оспорене Одлуке могле наступити неотклониве штетне последице. Сагласно томе Суд је на основу члана 59. и тачке 3. члана 62. Закона о Уставном суду донио рјешење по коме се до доношења коначне одлуке Уставног суда о уставности Одлуке председника Републике број 01-294/97 од 3. јула 1997. године о распуштању Народне скупштине и одржавању нових избора, наређује, на основу члана 59. Закона о Уставном суду, обустави извршења аката и радњи државних органа, организација и заједница и свих носиоца јавних функција у Републици, који су предузети или би могли бити предузети на основу поменутог Одлуке, а којим би извршењем могле наступити неотклониве штетне последице.

За доношење овог рјешења Суд се одлучио, с једне стране зато што се ради о деликатном уставном спору у коме није могуће донијети коначну одлуку без провођења комплетног поступка (који укључује и одржавање јавне расправе) и, с друге стране, што је очекивао да ће у међувремену председник Републике, Скупштина и Влада договорно превазићи спор (на основу чега би Уставни суд могао обуставити поступак). Надаље, пошто се ради о привременим мјерама, Суд је при доношењу овог рјешења закључио да оно не мора да садржи образложење и то из два разлога: прво, зато да би се избјегло било какво прејудуцирање коначне одлуке (која, свакако, мора садржавати комплетно образложење) и друго, зато што је образложење у извјесној мјери *implicit* садржано у самом тексту рјешења.

Суд је на сједници одредио судију извјестиоца у овом предмету и оставио председнику Републике, као доносиоцу акта, вријеме до 15 дана за достављање одговора на наводе из предлога за оцјену уставности његове Одлуке.

3. Одговор председника Републике Суд је примио 28. јула 1997. године. У одговору, који је потписао пуномоћник председника Републике, адвокат Милан Трбојевић, најприје се оспорава надлежност Уставног суда за расправљање и одлучивање у овој уставно-правној ствари, позивајући се на члан 115. Устава и члан 3. Закона о Уставном суду, уз констатацију да Уставом и Законом о Уставном суду није прописана изричита надлежност за оцјењивање одлука председника Републике уопште, а *analogia legis* могла би се наћи у одредби члана 9. Закона о управним споровима. Даље се наводи да Уставни суд нема могућност да разматра и оцјењује појединачне акте, а Одлука о распуштању Скупштине не може бити ништа друго него појединачни акт, с обзиром да је донесена „једнократно и дефинитивно, без прописане и предвиђене могућности за њене измјене, допуне или повлачење, њоме се не успоставља никакво апстрактно правило које би нпр. вриједило за убудуће и за неодређени број случајева, него је конкретан, јединственог, завршеног дејства у моменту објављивања и, што је нарочито важно, овом одлуком се не стварају нове правне ситуације, нити се мијењају постојеће, него сви органи и све институције задржавају своје уставно-правне статусе“. Уз то, „буквално, само се персонални састав скупштине проглашава неважећим (постојање и одлуке о расписивању нових избора не утиче на овакав карактер Одлуке о распуштању Скупштине јер одлука о расписивању избора је друга, посебна одлука која је могла бити донесена и одвојено и касније)“.

Председник Републике оспорава и активну легитимацију подносилаца предлога за покретање овог поступка. То се образлаже тиме што је након што је објављена Одлука о распуштању Скупштине, на основу става 9. члана 94. Устава, Влади престао мандат, а истом уставном одредбом прописано остајање на дужности не може подразумевати право на упуштање у разматрање одлука

председника Републике донесених на основу његових уставних овлашћења, што Влада нема право ни за вријеме трајања мандата. Влада, такође, нема право ни за вријеме трајања мандата да оспорава одлуке председника Републике јер би се то по карактеру приближавало вођењу политике. Члан 114. став 3. Устава може се, по мишљењу председника Републике, тумачити само тако да Влада има право да обустави од извршења акт или одлуку које у оквиру своје постојеће надлежности може разматрати и оцјењивати, дакле у оквиру провођења извршне власти, а не и у домену уставних овлашћења председника Републике. Супротно становиште представљало би прави правни апсурд, јер председник Републике има права да контролише рад Владе, а обрнуто није могуће. Зато су Одлуком Владе број 01-465/97 од 3. јула 1997. године, којом се обуставља од извршења Одлука председника Републике, повријеђени и Устав и Закон о Влади, па одговор треба схватити истовремено као предлог за оцјену уставности и законитости поменуте одлуке Владе и њено проглашење неуставном и незаконитом. Тврди се такође да Скупштина након распуштања није била овлашћена да засједа, нити да доноси закључак о покретању поступка пред Судом.

Председник Републике сматра да нису основани предлози за проглашење Одлуке неуставном и незаконитом. С тим у вези се износи да се сасвим беспредметно указује на краatak рок који је био дат председницима Скупштине и Владе да изнесу своје мишљење, пошто никакав рок није прописан, нити је требало сазивати посебну сједницу Владе, није предвиђено да Влада заузима став у оваком случају, нити је требало сазивати клубове посланика, јер такође није предвиђено да они изнесу своје ставове. С друге стране већ раније је председник Републике у више наврата и јавно упозоравао да ће ако буде принуђен, морати распустити Скупштину и таква намјера је у више наврата такође јавно била оспоравана. Устав обавезује председника Републике да саслуша мишљења, дакле она су могла бити и усмена (а у крајњем случају, та су мишљења била опште позната). Наводи се да, у сваком случају, није спорно да су и председник Скупштине и председник Владе добили позиве председника Републике упућене факсом, није спорно да нису хтјели дати мишљења, као што је опште познат њихов став да и надаље та мишљења неће да дају, односно да се противе распуштању Скупштине из „сасвим неуставних, партијских, односно неоправданих разлога“. Указује се, исто тако, да су у Одлуци о распуштању Скупштине наведени само најновији и најактуелнији проблеми у функционисању власти и то као примјери. У погледу оспоравања да одлука није могла ступити на снагу одмах и без објављивања у „Службеном гласнику“, износи се да је и то „својерестан цинизам“ јер је Влада одбила да ту одлуку одмах објави, као и да је јавно објављивање било нужно јер се показало да је Влада онемогућила објављивање.

На крају се предлаже да се Уставни суд огласи ненадлежним за одлучивање у овој уставноправној ствари и одбаци предлоге за оцјену уставности, односно да их одбаци као неосноване, те да се за Одлуку Владе о обустави од извршења Одлуке председника Републике утврди да није у сагласности са Уставом и Законом о Влади.

III

4. Јавна расправа о уставности Одлуке председника Републике одржана је 12. августа 1997. године. На њој су учествовали позвани учесници у поступку - представници подносилаца предлога (Владе и Народне скупштине) и доносиоца Одлуке (председника Републике) и научни радници из области јавног права, а присуствовали су јој и представници међународних организација и институција.

Владу и Народну скупштину је заступао и представљао др Радомир В. Лукић, доцент Правног факултета у Српском Сарајеву и замјеник министра иностраних послова у Влади, а председника Републике - Милан Трбојевић, адвокат из Бања Луке. Као научни радници учествовали су др Коста Чавошки, професор правних факултета у Београду и Српском Сарајеву и члан Сената Републике Српске, те др Здравко Злокапа и др Петар Кунџић, доценти Правног факултета у Бања Луци (предложени од председника Републике).

Расправа је била отворена за јавност и непосредно преношена путем радија и телевизије.

Судија извјестилац Слободан Ковач упознао је присутне са садржином предлога за оцјењивање уставности и одговором председника Републике, те акцентирао најважнија питања која треба свестрано размотрити, а која су од посебног значаја за утврђивање формалне и материјалне уставности оспорене Одлуке.

Др Радомир В. Лукић, пуномоћник Скупштине и Владе, констатовао је да је прави узрок уставне кризе, која је кулминирала неуставним распуштањем Скупштине, у неуставном и незаконитом настојању председника Републике да преузме надзор над радом и актима министра унутрашњих послова, као и непосредну команду над појединим јединицама полиције, те у његовом неуставном и незаконитом покушају да „суспендује“ министра унутрашњих послова и уведе ванредно стање у Брчком. Два дописа председника Републике (број 01-272/97 од 13. јуна и број 01-281/97 од 23. јуна 1997. године) и његова Одлука број 01-285/97 од 27. јуна 1997. године, правно су ништав покушај председника Републике да врши послове који по Уставу припадају дијелом Народној скупштини, а дијелом Влади. Овај поступак председника Републике има све елементе сукоба надлежности између законодавне и извршне власти из тачке 3. става 1. члана 115. Устава, за чије је рјешавање надлежан Уставни суд.

Поменути сукоб надлежности, у коме је председник Републике прекорачио оквире својих Уставом и законом одређених овлашћења на штету Скупштине и Владе, био је и једини истински разлог за увод у уставну кризу и неуставно распуштање Скупштине. Ова Одлука је, сматра др Лукић, неуставна у оба аспекта уставности, формалном (процесном) и материјалном (сустанцијалном) смислу.

Образлажући формалну неуставност Одлуке о распуштању Скупштине, он тврди да је њоме повријеђена одредба тачке 1. Амандмана LX на Устав, којом је утврђено да је саслушавање мишљења председника Скупштине и председника Владе незаобилазна и неотклонива фаза у поступку распуштања Скупштине, те да је циљ те фазе суштинско расправљање о постојању објективних услова за распуштање и усаглашавање ставова о том питању, због чега ту фазу председник Републике никако не може заобићи. Немајући озбиљну намјеру да спроведе ову фазу поступка распуштања, остављајући прекратак рок за изјашњавање председника Скупштине и председника Владе о постојању разлога и услова за распуштање супротно одредби из члана 22. Закона о Влади, председник Републике је повриједио одредбе о поступку из тачке 1. Амандмана LX на Устав.

Образлажући тврдњу о материјалној (сустанцијалној) неуставности Одлуке, др Лукић је констатовао да слово и дух тачке 1. Амандмана LX на Устав не лоцирају разлоге и услове за распуштање Народне скупштине у (само)вољу председника Републике, већ на објективан терен утврђен другим уставним одредбама, прије свега оним садржаним у члановима 5, 16, 45. и 66. Устава. Овим одредбама се утврђује да су основи уставног уређења Републике Српске владавина права, вишестраначки систем, парламентарна демократија, подјела власти и слободни избори, затим да свако има право на једнаку правну заштиту, да је свако дужан да се придржава Устава и закона и да савјесно и одговорно врши повјерену му јавну функцију, те да права и дужности Републике врше само Уставом одређени републички органи. С обзиром да је оспорена Одлука супротна свим тим одредбама, она је и материјално неуставна.

Говорећи о надлежности Уставног суда у овом случају, др Лукић је закључио да је она изричито утврђена у одредби става 1. члана 114. Устава, која заједно са чланом 115. Устава одређује надлежности Уставног суда.

Најзад, др Лукић, као пуномоћник Скупштине и Владе, је изјавио да Скупштина и Влада у цијелости остају код својих захтјева из предлога за покретање поступка за оцјену уставности Одлуке председника Републике о распуштању Народне скупштине број 01-294/97 од 3. јула 1997. године.

Пуномоћник председника Републике, адвокат Милан Трбојевић, је на јавној расправи у цјелини остао при наводима изнесеним у одговору председника Републике и нагласио да Суд није смио дозволити да се упусту у рјешавање онога што је настало на уставном, боље речено политичком плану и да жали што је Суд узео себи у функцију да оцјењује да ли је председник Републике

правилно примијенио своје уставно овлашћење. Сматра да је „саслушање мишљења” председника Владе и председника Скупштине „консултација”, која се ни по једној варијанти тумачења не може сматрати обавезујућом. Оспоравајући надлежност Суда да оцењује појединачне акте (члан 115. Устава) и право Владе да обуставља од извршења акте председника Републике и подноси предлог Суду (став 2. члан 114. Устава), адвокат Трбојевић се позвао на Обавјештење Суда о неким појавама од интереса за остваривање уставности и законитости у Републици, у коме је наведено да ће Суд иницирати поступак за кориговање одредбе члана 114. у циљу њеног усаглашавања са одредбама члана 115. Устава. По његовом схватању, Уставни суд је ненадлежан за рјешавање овог спора јер је раније заузео становиште да је то у надлежности редовних судова, а Врховни суд се већ о томе изјаснио, јер је Одлука донесена на основу непосредног уставног овлашћења председника Републике. Прихватајући да је Одлука председника Републике „више од дискреционе одлуке”, адвокат Трбојевић је нагласио да нема органа и могућности да неко други цијени ваљаност њене оцјене. Председник Републике је покушао да спријечи криминал и реконструише Владу и „наишао на зид поред масе других зидова”, закључивши да је то довољан разлог да тражи изборе и да се дође до новог сазива Скупштине на којем ће уставна процедура односа и функционисања тих појединих носилаца власти моћи да се спроводи на начин како је Уставом прописано. То није узурпација власти, него покушај да се дође до власти, да се то рјешава у законодавном органу, а не ван њега. Оспоравајући примједбе предлагача да је Одлука председника Републике требала бити објављена сагласно члану 109. Устава, он је упозорио да се не ради о општем акту. Такође је истакао да у дневном реду сједнице Владе, одржане 3. јула 1997. године, уопште није било уврштено разматрање Одлуке председника Републике, тако да не зна да ли је ријеч о „фалсификату или допуни неког записника”.

У односу на привремену мјеру, адвокат Трбојевић је нагласио да је предлог за ту мјеру био заиста некоректан, јер је практично тражио од Суда да „суспендује председника Републике”, те да је и оно што је урађено изразило један став Суда који „није непристрасан”, јер су забрањене активности у провођењу Одлуке председника Републике, а нису забрањене никакве активности подносилаца предлога. Тиме што је дјеловање Суда „усмјерено само на једну страну”, практично је привременом мјером испуњена суштина предлога за оцјену уставности, као да је Одлука проглашена неуставном.

Најзад, по његовом мишљењу, пуномоћник Скупштине и Владе није могао заступати и Скупштину јер је она распуштена, нити је проф. др Коста Чавошки могао бити позван на јавну расправу као научни радник јер је „изразио субјективан став на једној страни”, те присуствовао сједници Сената која је нелегално, мимо предвиђене процедуре заказана, те он за то није у стању да на научном нивоу објективно и непристрасно наступа у овом спору.

Проф. др Коста Чавошки је поставио пет, по његовом схватању одлучујућих питања у овом спору и на њих одговорио.

Прво питање односи се на надлежност Уставног суда за рјешавање овог спора. У одговору на ово питање он је констатовао да постоји неусклађеност језичког значења норми из става 1. члана 114. и члана 115. Устава. У оваком случају, када се језичко значење двију норми које регулишу исти предмет не може ускладити, то мора да учини орган који Устав тумачи и примјењује, у овом случају Уставни суд. Двије могућности тумачења односа поменутих чланова Устава, од којих је једна уско тумачење одредбе става 1. члана 114. у духу одредбе члана 115. Устава, а друга да се члан 115. широко тумачи у духу одредбе става 1. члана 114. Устава, појединачно су легитимне и Уставни суд има потпуну слободу да се определи за једну од њих, уз обавезу да на исти начин поступа у свим каснијим случајевима, како би његове одлуке у што већој мјери биле предвидљиве. Расправљајући даље ово питање, проф. Чавошки закључује да у држави заснованој на начелу владавине права не може бити ни једног правног акта, укључујући и акте шефа државе, који не подлијеже судској контроли, а пошто у овом случају за такву контролу нису надлежни редовни судови, за њу је несумњиво надлежан Уставни суд.

Одговарајући на друго питање, које се тиче активне легитимације Скупштине за покретање овог уставног спора, он је закључио да она постоји, јер се у овом случају може применити конструкција *persona lista*, а уз то Скупштина према одредби тачке 3. Амандмана XLII на Устав може без ограничења да покрене пред Уставним судом поступак за оцјену уставности и законитости.

У одговору на треће питање, које се односи на ваљаност разлога за распуштање Скупштине, проф. Чавошки закључује да обавезно треба размотрити све оно што је непосредно претходило доношењу спорне Одлуке, а то је у овом случају тежак сукоб председника Републике, с једне, и Скупштине и Владе, с друге стране, који је започет Одлуком председника Републике број 01-272/97 од 13. јуна 1997, а настављен доношењем његових Одлука број 01-281/97 од 23. јуна и број 01-285/97 од 27. јуна 1997. године. Овим одлукама председник Републике је покушао да противуставно преузме дио надлежности који по Уставу припада Влади и Скупштини, што се у теорији назива узурпацијом власти. Због тога су ове три одлуке поводом, а Одлука о распуштању Скупштине њихов исход. На крају одговора на ово питање закључује се да се у суштини ради не само о спорном, него и о нелегитимном поводу за распуштање Скупштине, будући да су све три одлуке неуставне и незаконите, због чега њихово неприхватање и непримјењивање не може да буде ваљан разлог за узвраћање, тј. распуштање, у складу са латинском изреком „*ex iniuria ius non oritur*”, по којој из неправда не може настати право.

Претпоследње питање тиче се процедуралне уставности спорне Одлуке, односно усклађености поступка председника Републике са одредбама из тачке 1. Амандмана LX на Устав, а посебно дилеме да ли се путем телефона уопште може саслушати мишљење председника Скупштине и председника Владе. Проф. Чавошки мисли да је у овом случају телефон могао бити употребљен само за заказивање у примјереном року појединачног пријема председника Народне скупштине и председника Владе код председника Републике, а никако као медиј за само саслушавање мишљења. Ријеч саслушати значи да се тражено мишљење прво треба стварно чути, а потом и са-слушати, при чему мора да постоји суоченост са лицем које се слуша. Уосталом, глагол саслушавање има потпуно и јасно значење у свим процесним законима и он увијек подразумева лично присуство онога који се саслушава, дакле оно подразумева разговор. Иначе, проф. Чавошки сматра да рок за саслушавање мишљења председника Владе није могао да буде краћи од 48 сати, према сходној примјени одредбе члана 22. Закона о Влади. Аналогном примјеном исто би вриједило и за саслушавање мишљења председника Скупштине. Због свега тога, Одлука о распуштању Народне скупштине је формално неуставна.

Изnoseћи своје мишљење о материјалној уставности Одлуке, проф. Чавошки закључује да код доношења оваких одлука постоји релативна слобода одлучивања, али не толика да би била правно неограничена и да би се претворила у председнички хир или самовољу. Прва граница такве одлуке је у идеји парламентаризма, јер се однос између шефа државе и парламента у Републици Српској мора процјењивати у духу парламентаризма. У таквом контексту је могуће да до распуштања парламента дође и због сукоба председника Републике и Скупштине, али у том случају до сукоба мора да дође поводом ваљаног вршења овлашћења ових двију власти. Међутим, у овом случају до спора између председника Републике и Скупштине није дошло због ваљаног вршења овлашћења ових уставних власти, већ због далекосежног прекорачивања уставних овлашћења председника Републике, која су била толика да представљају својеврсну узурпацију власти и покушај председника Републике да себи подреди Министарство унутрашњих послова, противуставно преузме дио надлежности Владе и Скупштине и тиме наруши уставну подјелу и равнотежу власти. Због тога је оспорена Одлука и материјално неуставна.

Др Здравко Злокапа је указао да је право председника Републике да распусти Скупштину једна од мјера али сигурно најдрастичнија којом се подржава равнотежа између законодавне власти и егzekутиве и да у њеној примјени ријетко долази до драматичних обрта. Илустрације ради, он је навео члан 12. Устава Француске, према коме председник

Републике може, послје консултовања са првим министром и председницима домова, донијети одлуку о распуштању Националне скупштине. Врло сличне формулације могу се наћи и у другим уставима, а сличност произилази из заједничке идеје коју су усвојили ови уставотвори, а то је да се председнику да једно снажно уставно овлашћење према законодавној власти, којим се он може послужити када оцијени да је то сврисходно. Најдаље је, како каже др Злокапа, у том смислу отишао Устав Индије који дословно каже да председник може повремено распустити Народни дом и не поставља председнику за реализацију тог права никакве услове. По његовим ријечима, „француско консултовање“ и „наше саслушавање мишљења“ нису случајно узети изрази и њима се жељело нагласити да се од шефа државе тражи испуњавање врло лаких услова, да би се поједи поставила ситуација и расчистио терен да што лакше дође до своје политичке одлуке о распуштању скупштине, те да не би долазило до компликованих ситуација, да би све текло глатко и једноставно и да би се избјегла потреба за било каквом и било чијом арбитражом. Због тога, тврди он, ни Устав ни Закон о Уставном суду не предвиђају надлежност Уставног суда у овој ствари, а да је сматрао за потребно, уставотворац би унио одговарајућу норму у Устав. На крају је опијенио да је на неки начин изlišно питање да ли Одлука председника Републике има карактер општег или појединачног акта, додајући да она има „јасан политички карактер“ и да је донесена на основу „неприкосновеног уставног права“.

Др Петар Кунић је истакао да је Уставни суд већ у стартној позицији довео себе у доста незавидну ситуацију, прихватиши у претходном поступку предлог за оцјену уставности и законитости, тако да није поступио по Уставу и Закону о Уставном суду, чиме је „узурпирао одређена овлашћења која нема“, јер су и формална и материјална компонента и законитост испуњени. Он сматра да се ради о класичном појединачном акту против којег није могуће водити спор пред Уставним судом, позивајући се, при томе, на становиште Врховног суда, који је тужбу Владе „подвео“ под члан 9. Закона о управним споровима. Поред тога, и сама Влада је покретањем управног спора дала Одлуци председника Републике третман појединачног акта. Влада не може обуставити овај акт од извршења, исто као ни Уставни суд, јер Уставни суд може обуставити појединачни акт само када је донесен на основу закона, другог прописа и општег акта, а нигдје се не спомиње да може обуставити акт донијет на основу уставних овлашћења. У супротном, ако би Влада могла обуставити појединачни акт председника Републике, поставља се питање која је онда позиција председника Републике у подјели власти, јер то више није ни „полупредседнички“ систем, а председник Републике је „стављен под ингеренције Владе“. У даљем излагању др Кунић је нагласио да је ноторна чињеница да је председник Републике саслушао мишљење и једног и другог функционера, пошто су се они јавно изјаснили други дан, чиме је испуњена ова формална претпоставка, а материјална претпоставка је препуштена субјективној вољи председника Републике да може доносити такве одлуке у кризним ситуацијама. Када то не би било могуће и ако би био ограничен у овим могућностима, председник Републике не би имао позицију коју има према Уставу. Овдје се, закључио је др Кунић, не ради о дискреционом акту председника Републике, то је нешто више од дискреционог акта, то је право утврђено уставном нормом.

IV

5. Анализирајући Одлуку председника Републике којом је покушано распуштање Народне скупштине, предлоге Владе и Народне скупштине за оцјену уставности те одлуке, те одговор председника Републике на наводе из тих предлога, затим допуне како предлога за оцјену уставности тако и одговора председника Републике изнесене на јавној расправи, затим мишљења научних радника презентирана на јавној расправи, те након службеног увида у рад и функционисање Народне скупштине и Владе у периоду од њиховог конституисања до 3. јула 1997. године, Уставни суд је оцијенио да Одлука председника Републике о распуштању Народне скупштине и одржавању нових избора није у сагласности са Уставом ни у формалном (процедуралном) ни у материјалном (сустанцијалном) смислу.

6. Као уставни основ за доношење Одлуке о распуштању Скупштине председник Републике је навео члан 72. став 7. и

Амандмане XXXIX и XL Устава Републике Српске. Те одредбе су или погрешно означене или су неодговарајуће. Наиме, став 7. члана 72. Устава уопште не постоји. Редактори Одлуке су вјероватно мислили на тачку 1. Амандмана LX, али овако погрешно означавање уставне норме на основу неслужбених публикација (умјесто „Службеног гласника“ који је једино мјеродаван за аутентичност уставног текста) је недопустиво и представља правни дилетантизам (в. напомену на стр. 20. публикације Устав Републике Српске и Амандмани - 1996. година).

Навођење Амандмана XL је неутемељено уколико се та уставна одредба коректно интерпретира. Уставом Републике Српске председник Републике није дефинисан као арбитар у функционисању јавних власти (као што је то случај у Француској, Руској федерацији и системима са сличним статусом шефа државе). Из функције представљања не произилази право распуштања Скупштине, а „изражавање државног јединства“ подразумијева обавезу председника Републике да се стара о функционалном јединству система власти и управљања у Републици и очувању њеног територијалног јединства. По оцјени Суда, акти, радње и поступци председника Републике уочи, у вријеме и послје доношења Одлуке о распуштању не потврђују да је тим актима, радњама и поступцима изражавано, чувано и учвршћивано државно јединство Републике. Напротив, то је објективно погодновало нејединству ширих размјера и подјелама у Републици, како у функционалном смислу (по систему власти и управљања), тако и у територијалном смислу (регионалне подјеле и међусобно ангажовање дијелова Републике).

7. Оцјењујући формалну (процедуралну) уставност Одлуке, Суд је констатовао да председник Републике није прије доношења Одлуке саслушао мишљење председника Владе и председника Народне скупштине, како то захтијева одредба тачке 1. Амандмана LX на Устав. Он је само писмом упућеним телефаксом од њих затражио мишљење, остављајући им рок од 17 сати и 30 минута за одговор. Председник Републике није у Одлуци констатовао ни да је добио ни да није добио мишљење, већ је само навео да је Одлуку донио „након затражених мишљења“ председника Народне скупштине и председника Владе. Пошто је очигледно да председник Републике није саслушао мишљење ни председника Владе ни председника Скупштине, а по Уставу је то *conditio sine qua non* одлучивања о распуштању Скупштине, Уставни суд сматра неспорним да тај уставни услов није испуњен.

На основу језичког тумачења, појам „саслушати мишљење“ никако не значи само затражити, него заиста, непосредно у директном разговору стварно саслушати мишљење. Само непосредни лични разговор би омогућио да се заиста саслуша мишљење, да председник Владе и председник Скупштине чују од председника Републике мотиве и разлоге због којих он помишља на распуштање Скупштине, да се изнесу аргументи и противаргументи, поставе питања и добију одговори, укључујући по потреби и допунска питања и допунске одговоре, другим ријечима да се кроз непосредни дијалог и суштинску расправу оцијени да ли заиста постоје озбиљни разлози за такав акт као што је распуштање Скупштине.

Управо зато што Уставом нису *explicite* утврђени други услови за распуштање Скупштине, „саслушавање мишљења“ председника Владе и председника Скупштине има у овом случају специфичну тежину и посебан смисао и значај, јер само оно реално омогућава да се изнесу, чују и расправе сви релевантни разлози за распуштање или против распуштања.

Умјесто тога, председник Републике се одлучио да мишљење затражи телефаксом, што је не само неувичајно и неприкладно, него и недопустиво уколико се одговарајућа уставна норма коректно интерпретира. То посебно зато што се ради о политички врло деликатном акту са далекосежним последицама. Уз то, саопштавање телефаксом евентуалне намере да се Скупштина распусти, недопустиво је и са становишта обавезе заштите државне тајне.

Не може бити спорно да се под појмом мишљења председника Владе и председника Скупштине никако не може подразумијевати њихово лично мишљење. Напротив, по природи ствари то може бити само већинско мишљење Владе и Скупштине, које у њихово име саопштавају њихови

председници. Ни председник Владе ни председник Скупштине нису самосталне институције (као што је то случај са председником Републике), да би њихово лично мишљење било мјеродавно и довољно. Институције су Влада и Скупштина, па је потпуно природно и логично да њихови председници прије саопштавања мишљења председнику Републике, морају извршити неопходне консултације, и то председник Владе са члановима свог кабинета (или макар са потпредједницима и министрима најважнијих ресора), а председник Скупштине макар са шефовима посланичких клубова и потпредједницима Скупштине. За утврђивање таквог мишљења органа којим руководе, њима је неопходно одређено вријеме. Председник Републике им то није омогућио, већ је затражио мишљење телефаксом одређујући непримјерено кратак рок за одговор. По оцјени Суда, такав поступак представља провидан маневар којим се под видом коришћења Уставом предвиђеног поступка, тај поступак изиграва, па и злоупотребава.

Председник Народне скупштине и председник Владе су пред Судом изјавили да их председник Републике никад није позвао на разговор ради саслушавања њиховог мишљења о евентуалном распуштању Скупштине. Председник Републике се о томе није очитовао јер се није одазвао на позив Суда да дође на сједницу на којој је Суд желио да суочењем то питање расвијетли.

Писмо председника Републике упућено телефаксом, којим се од председника Владе и председника Скупштине тражи да доставе мишљења о евентуалном распуштању Скупштине, карактеришу чудна дикција, правна и политичка неукост и двосмисленост која његове примаоце може довести у заблуду. У њему се поручује председнику Владе и председнику Скупштине да је у Републици дошло до озбиљне кризе уставности и функционисања власти из њима познатих разлога и од њих тражи да до 15.00 часова наредног дана доставе мишљење у вези „евентуалног“ распуштања Скупштине.

Одређујући председнику Народне скупштине и председнику Владе рок од 17 сати и 30 минута за давање мишљења, председник Републике се није обазирао на одредбу члана 22. Закона о Влади према којој „Влада на захтјев председника Републике, у року који он одреди а који, по правилу, не може бити краћи од 48 часова, заузима став о појединим питањима из своје надлежности и о томе обавештава председника Републике“. Истина, ова одредба има у виду став Владе (а не њеног председника), али је по схватању Суда могућа њена сходна примјена и у овом случају, с обзиром да председник Владе не би саопштавао свој став, већ мишљење формирано на основу консултација у Влади. Зато се рок од 48 сати, на основу ознаке „по правилу“ у цитираној законској одредби, не би у овом случају, због деликатности проблема, могао скраћивати. Напротив, прије би се могло рећи да је и тај рок за ову прилику неадекватан (прекратак). Најзад, овај законски рок, који се односи на Владу и њеног председника, могао би се аналогно примјенити и на Народну скупштину и њеног председника, будући да у закону и скупштинском пословнику не постоји аналоган пропис.

Уколико би се и прихватило схватање да непосредно усмено саслушавање може бити супституисано прибављањем мишљења на други начин, онда је рок од 17 сати и 30 минута који је председник Републике оставио председнику Владе и председнику Скупштине за давање мишљења посве непримјерен. Истина, они су могли затражити продужење тог рока, али се оправдано поставља питање да ли се одмах по протеклу тог прекратког рока могло поуздано и ваљано закључити да они уопште не желе и не намјеравају доставити тражено мишљење, те да ли је председник Републике поступио bona fide доносећи тако дубиозан и исхитрен закључак.

У цјелини узевши, игнорисање стварног значења појма „пошто саслуша мишљење“, замјенивање непосредног и стварног саслушавања мишљења само затражењем а недобивеним мишљењем, одређивање непримјереног рока за достављање мишљења уз игнорисање законског рока из члана 22. Закона о Влади, недопустиво тражење мишљења телефаксом и доношење Одлуке одмах по протеклу несумњиво прекратког рока одређеног за достављање мишљења, представљају битну повреду Уставом утврђеног поступка за доношење Одлуке о распуштању Скупштине.

8. Оцјењујући материјалну (супстанцијалну) уставност Одлуке, Суд је пошао од основних принципа на којима се заснива уставни систем Републике Српске. Према члану 5. Устава, уставно уређење Републике темељи се, поред осталог, на владавини права, парламентарној демократији и подјели власти.

Принцип владавине права, у свом основном значењу, подразумева демократски конституисану државну власт, ограничену и контролисану правом, што искључује арбитрерно, самоволно и неограничено одлучивање било кога носиоца ма које поједине гране власти.

Принцип парламентарне демократије упућује на прихватање система тзв. „парламентарне владе“, у коме влада проистиче из парламентарне већине (било једне странке, било коалиције странака). Тој влади увијек припада извршна власт и она одговара само парламенту из кога је произашла. Шеф државе може да има на владу само извјештан утицај, различитог садржаја, степена и интензитета, али не таквог и толиког да би влада била њему одговорна.

Принцип подјеле власти, из члана 5. Устава, који је садржан у Основним одредбама Устава (што му даје посебан ранг и значај), конкретизован је у члану 69. Устава у коме је поновљено да се државна власт у Републици организује на начелу подјеле власти и то тако што уставотворну и законодавну власт остварује Народна скупштина, Републику представља и њено државно јединство изражава председник Републике, извршну власт врши Влада, судска власт припада судовима, а заштиту уставности и законитости обезбеђује Уставни суд. Опетовано акцентирање принципа подјеле власти и овакав распоред функција државне власти, који је типичан за системе парламентарне демократије, јасно изражава интенцију уставотвораца да обезбиједи систем равнотеже власти познат под разним именима, као што су „тежа и противтежа“, „кочница и равнотежа“ (checks and balances), „сарадња власти“ или „међусобна контрола државних власти“. Тај систем спречава концентрацију власти у рукама једног органа и тако онемогућава апсолутну и неограничену власт било кога органа власти.

У уставном систему Републике Српске, и поред релативно широких овлашћења председника Републике и извесних елемената скупштинског система власти, само су дјелимично модификовани, али нису напуштени ни доведени у питање темељни принципи парламентарног система и подјеле власти, са неопходним елементима равнотеже, како у односима између законодавне и извршне власти, тако и у међусобним односима два носиоца извршне власти (председника Републике и Владе).

Однос Народне скупштине и Владе заснива се на томе што Влада проистиче из Народне скупштине. Скупштина врши контролу рада Владе (тачка 9. члана 70. Устава), Влада и чланови Владе одговарају Скупштини (став 1. члана 94. Устава). Скупштина може изгласати неповјерење Влади (став 2. члана 94. Устава), председник Владе може извршити реконструкцију Владе, тј. под одређеним условима вршити промјене у саставу Владе на основу мишљења председника Републике и председника Скупштине (тачка 4. Амандмана XII на Устав), а председник Владе може предложити Скупштини разрјешење члана Владе (став 5. члана 94. Устава). Уз то, члан Владе је одговоран председнику Владе за заступање и спровођење ставова Владе, као и за извршавање задатака које му је он одредио, односно повјерио (став 2. члана 10. Закона о Влади).

У односима председника Републике према Народној скупштини утврђена су следећа права председника Републике: да предлаже законе (Амандман XXXVIII на Устав); да у поступку промулгације захтијева од Скупштине да поново одлучује о закону, с тим да је дужан да прогласи закон који је поново усвојен у Скупштини (тачка 2. Амандмана XI на Устав); да може одлучити, пошто саслуша мишљење председника Владе и председника Скупштине, да Скупштина буде распуштена (тачка 1. Амандмана LX на Устав).

Однос председника Републике према Влади произилази из следећих уставних рјешења: председник Републике предлаже Скупштини кандидата за председника Владе (тачка 2. члана 80. Устава); председник Републике може тражити од Владе да изложи ставове о појединим питањима од значаја за Републику, сазвати сједницу Владе и ставити на

дневни ред питања из њене надлежности (члан 82. Устава); ако оцијени да је дошло до кризе у функционисању Владе, председник Републике може, на иницијативу најмање 20 посланика и пошто саслуша мишљење председника Скупштине и председника Владе, затражити од председника Владе да поднесе оставку, а уколико он то одбије може га разријешити (тачка 5. Амандмана ХЛ на Устав), што повлачи и разријеђење цијеле Владе (став 8. члана 94. Устава).

Као елемент противтеже овим правима председника Републике, стоји право Владе да привремено, до одлуке Уставног суда, обустави од извршења акте председника Републике, за које сматра да су противуставни или противзаконити (став 1. члана 114. Устава).

Оваква рјешења у уставном систему Републике Српске указују на уобичајене односе између владе и парламента у парламентарном систему власти, али такође и на постојање система бифеалне извршне власти. Тај систем не познаје институт премапотписа (контрасигнатуре) аката шефа државе од стране председника владе или одговорног министра, што чини оправданим постојање права Владе да привремено, до одлуке Уставног суда, обустави од извршења акте председника Републике, и несумњиво појачава потребу да се, при коришћењу правом распуштања Скупштине, озбиљно узме у обзир и став Владе изражен преко њеног председника, јер су то једини инструменти у рукама Владе за обезбјеђење равнотеже у односима са председником Републике као другим носиоцем бифеалне извршне власти. Истина, председник Републике није *explicit* означен као орган извршне власти, али Устав није промовисао ни председнички систем, па зато не може бити ни спорно да је он један од два носиоца извршне власти.

Да би се користило право распуштања парламента, потребно је да се стекну одређени услови и претпоставке који могу представљати озбиљне разлоге за распуштање. Као такви разлози у парламентарним системима у свијету (укључујући и државе настале на тлу претходне Југославије) најчешће се узимају (појединачно или кумулативно): сукоби између владе и парламента који онемогућавају њихову сарадњу; нефункционисање парламента у дужем периоду (немогућност да обавља своју уставну функцију); немогућност образовања и функционисања владе због парламентарне структуре која се не би могла превазићи без нових избора; узастопно изгласавање неповјерења Влади у кратким роковима које би указивало на немогућност сарадње парламента и владе; опструкција парламентарне опозиције којом се блокира одлучивање у парламенту; сувише често одбијање предлога владе; немогућност (због подијелености парламента) изгласавања буџета или неопходних закона и слично. Поред тога, у неким земљама распуштањем парламента се користи парламентарна већина у циљу свог појачања још већим бројем посланика, а тиме и осигурања већег стабилитета своје владе. Надаље, распуштање парламента се оправдава промјеном расположења бирача од последњих избора, што се, по правилу, доказује резултатима избора у локалним заједницама, а не пропагандом незадовољних опозиционих странака. Најзад, у неким државама парламент се не може распустити у првој години након његовог конституисања на основу претходних избора.

По оцјени Суда, ни један од наведених или сличних услова није био испуњен да би био довољно ваљан разлог због кога би Народна скупштина Републике Српске морала бити распуштена. Тако, није било сукоба између Владе и Скупштине; и Влада и Скупштина су континуирано функционисале и интензивно радиле; није било проблема са образовањем Владе због скупштинске структуре; није било изгласавања неповјерења Влади; опозиција није опструкцијом блокирала рад Скупштине; без проблема је усвојен Буџет; неприхватање предлога Владе у неколико случајева састојало се углавном у враћању поднесених нацрта или предлога на дораду или изношење на јавну расправу, а не њиховом дефинитивном одбијању и слично.

У Одлуци о распуштању Скупштине председник Републике је навео неке своје констатације на основу којих је закључио да је функционисање власти у Републици у озбиљној кризи тако да угрожава безбједност Републике, што се огледа у скоро свим областима вршења јавних функција, а нарочито: умјесто обављања законских овлашћења на сузбијању криминалитета и вршењу послова безбједности,

Министарство унутрашњих послова Републике Српске организује криминалне дјелатности и одржава (без контроле Народне скупштине) трговачке односе са Федерацијом БиХ; председник Владе одбија да одржава најосновнију везу и сарадњу са председником Републике; Народна скупштина и не покушава да таквом стању поклони дужну пажњу и умјесто да утврђује политику у општем интересу, „она се претворила у некритичко извршавање ставова неформалних центара моћи“. Све је то, према наводима председника Републике, имало за последицу неравноправну позицију Републике у мировном процесу, а на унутрашњем плану критично нарушавање уставности и законитости. Пошто вишеструка упозорења на ове последице нису дала резултате, већ су довела до непризнавања уставног положаја председника Републике, он закључује да се само изборима за нови сазив Скупштине може спријечити даље продубљавање кризе која пријети самом опстанку Републике, те се зато одлучује на распуштање Скупштине и одржавање нових избора.

Провјеравајући и оцјењујући изнесене наводе и тврдње председника Републике, Суд је оцијенио да постојање криминалитета у држави, макар он био и раширен, не може бити довољан разлог за распуштање Скупштине, уколико за распуштање не постоје неки други озбиљни разлози. Ово стога што у Републици Српској, поред Министарства унутрашњих послова, постоје и други органи, институције и инструменти за спречавање, откривање и гоњење криминалних аката и радњи (инспекцијска контрола, финансијска полиција, девизна инспекција, царинска контрола, јавно правобранилаштво, судови за прекршаје, јавна тужилаштва и судови, а покренут је и поступак за увођење омбудсмана). Остали наводи из Одлуке председника Републике (озбиљна криза у функционисању власти, угрожавање безбједности Републике, одбијање председника Владе да сарађује са председником Републике, неспремност Скупштине да томе поклони дужну пажњу и претварање њеног рада у извршавање ставова „неформалних центара моћи“, довођење Републике у неравноправну позицију у мировном процесу, те у цјелини критично нарушавање уставности и законитости) нису доказани у поступку пред Уставним судом.

У циљу провјере изнесених навода и тврдњи председника Републике, Суд је извршио детаљан увид у cjелокупан рад и функционисање Народне скупштине и Владе у времену од њиховог конституисања до доношења Одлуке председника Републике о распуштању Скупштине, прегледавши записнике са свих сједница Народне скупштине и Владе из тога периода, као и регистрована запажања Уставног суда у вршењу његове функције праћења појава од интереса за остваривање уставности и законитости у вези са радом Скупштине и Владе.

Из те документације се види да је у периоду од свог конституисања 19. октобра 1996. до 3. јула 1997. године, Народна скупштина одржала девет сједница. У складу са својим пословником, о заказивању сваке сједнице Скупштине је обавјештавала председника Републике и уредно му достављала материјале за те сједнице. Председник Републике је присуствовао сједницама Скупштине у пет наврата. Свим сједницама Скупштине присуствовао је знатно већи број посланика од утврђеног кворума за пуноважан рад и одлучивање (на осам сједница у просјеку више од 70, а само на једној 65 посланика). На сједницама Скупштине учествовали су посланици свих парламентарних странака (само на једној сједници није било посланика једне коалиције која има два посланика). Све сједнице су биле јавне, уз директан радио и телевизијски пренос и присуство представника свих заинтересованих средстава информисања (из Републике Српске, Федерације БиХ или из иностранства), као и представника међународних организација и институција који су то желели. У цјелини узевши, рад Скупштине се одвијао уз поштовање Устава, закона и скупштинског пословника, а неки проблеми који су се појавили у самом почетку (у фази конституисања Скупштине) у вези са тумачењем и примјеном прописа о полагању заклетве и верификацији мандата посланика, релативно брзо су превазиђени и апсолвирани.

У наведеном периоду Народна скупштина је усвојила 44 закона и 39 закона о измјенама и допунама закона. Осим Закона о Сенату, који је донесен на предлог председника Републике, сви остали закони донесени су на предлог Владе.

Посебно је било значајно доношење закона о Влади, министарствима, Војсци, Граду Бања Лука, цивилној заштити, зајму за обнову и изградњу Републике, извршењу Буџета, те више закона о изменама и допунама постојећих закона. У процедури доношења свих ових закона све су парламентарне странке активно учествовале, како у раду радних тијела Скупштине тако и непосредно на сједницама Скупштине. Није занемарљив ни број прихваћених амандмана које су поднијеле опозиционе парламентарне странке. Почетком 1997. године председник Скупштине је позвао председника Републике, Владу, све парламентарне странке, Уставни суд, Сенат и Савез синдиката Републике да дају своје предлоге и сугестије за израду програма рада Скупштине за 1997. годину. Сви примљени предлози су пажљиво размотрени и у великом броју уграђени у коначан текст Програма. Исто тако, усвајању Основа економске политике за 1997. годину претходила је широка и конструктивна расправа посланика свих парламентарних странака, уз прихватање већине предлога, не само већинске, него и опозиционих странака.

У овом периоду Скупштина је у свом раду посебну пажњу посветила остваривању уставности и законитости, условима рада правосудних органа и казеној политици. Разматрано је Обавјештење Уставног суда о неким појавама од интереса за остваривање уставности и законитости (од 15. децембра 1996. године), које је изазвало посебно квалитетну расправу и резултирало конкретним скупштинским закључцима. Затим су разматрани извештаји о раду Врховног суда, Републичког јавног правобранилаштва, јавних тужилаштва, редовних судова и судова за прекршаје, о којим је такође вођена свестрана расправа и усвојени прецизни закључци. Скупштина се у више наврата бавила и проблематиком рјешавања статусних питања избјеглог и расељеног становништва, демобилисаних бораца, породица погинулих бораца и војних инвалида, као и питањима дјечије заштите. Најзад, она се активно бавила питањима извршења плана јесење и прољетне сјетве, реализацијом мјера аграрне политике, досадашњим аранжманима договореним са међународним органима и организацијама који се односе на обнову и изградњу Републике и сличним проблемима. Сва ова питања разматрана су уз учешће свих парламентарних странака, која су озбиљним приступом и конструктивним предлозима дале свој допринос њиховом квалитетнијем рјешавању.

Посебно озбиљна расправа вођена је о Извештају о раду Владе за период од 1. децембра 1996. до 1. маја 1997. године, који је позитивно опијен и прихваћен уз утврђивање прецизних закључака о раду и активностима Владе у наредном периоду.

У истом периоду Влада је одржала 47 редовних и три ванредне сједнице. Више пута Влада је јавно позивала председника Републике да присуствује њеним сједницама, односно да закаже сједницу Владе са било којом тачком дневног реда или темом за расправљање. Једну сједницу Владе је казао и председавао јој председник Републике (12. марта 1997. године у Бања Луци).

Уочивши евидентне разлике између наведених констатација и тврдњи председника Републике и података о раду и функционисању Скупштине и Владе, Уставни суд је закључио да су те разлике и контрадикторности могле бити расправљене само у непосредним разговорима председника Републике са председником Скупштине и председником Владе, чиме би био и испуњен услов из тачке 1. Амандмана LX, по коме председник Републике може распустити Скупштину само након саслушања мишљења председника Владе и председника Скупштине. Управо због тога што је одредба овог амандмана крајње оскудна и недоречена и што *explicite* Уставом нису наведени уобичајени суштински разлози за распуштање Скупштине (што несумњиво представља правну празнину), та одредба не може бити уско и формалистички интерпретирана, а распуштање Скупштине на основу такве интерпретације би представљало примјер изигравања, па и злоупотребе евидентне елиптичности те уставне норме.

Да би дошао до сазнања о мотивима и интенцији уставотворца при одређењу за усвајање такве норме у Амандману LX, Уставни суд је испитао историјат настанка тог амандмана, извршивши увид у записнике са сједница Народне скупштине и њене Комисије за уставна питања из новембра 1994. и септембра 1996. године.

На сједници Народне скупштине од 11. новембра 1994. године усвојени су Амандмани XXVI - XLIII на Устав, којима су извршене врло опсежне промјене и допуне Устава. Тада је био предлоžen и посебан Амандман (L) којим је било предвиђено право председника Републике да под одређеним условима распусти Народну скупштину (ако Народна скупштина не изабере Владу у року од 60 дана од почетка поступка за избор или у року од три мјесеца не донесе Буџет и након саслушања мишљења председника Народне скупштине и председника Владе). О предлогу тог амандмана, уз разматрање и модификованих услова за распуштање (немогућност Скупштине да у дужем периоду обавља своје функције), вођена је врло опсежна расправа. У тој се расправи тадашњи председник Републике залагао за могућност распуштања Скупштине уз предложене или модификоване услове у поменутом амандману. Насупрот том, садашњи председник Републике (тада потпредседник) се изричито изјаснио против могућности распуштања Скупштине и усвајања било каквог амандмана којим би то било омогућено. Скупштина је на крају одбила овај амандман и у предложеном и у модификованом тексту и умјесто тога усвојила рјешење (тачка 1. Амандмана XXXIX) по коме једино Скупштина може сама себи скратити мандат и то под врло строгим условима (двотрећинском већином гласова од укупног броја посланика, а на предлог најмање 30 посланика).

На сједници Народне скупштине од 12. септембра 1996. године усвојени су Амандмани LIV - LXV на Устав, којим је извршено усаглашавање Устава Републике Српске са Уставом Босне и Херцеговине. Амандман LX је једини у тој серији амандмана који се уопште не односи на то усаглашавање, јер право распуштања Скупштине нема никакве ни директне ни индиректне везе са тим усаглашавањем.

Уочивши евидентну контрадикторност између одређења Скупштине у новембру 1994. године да не прихвати могућност распуштања Скупштине под било којим условима и текста Амандмана LX (из септембра 1996. године), Уставном суду се наметнуло питање да ли је Скупштина заиста драстично промијенила мишљење о том проблему, односно каква је била интенција уставотворца при одређењу за доношење Амандмана LX. Тражећи одговор на та питања, Суд је пажљиво прегледао Записник са сједнице Комисије за уставна питања одржане 12. септембра 1996. године уочи самог скупштинског засједања на коме је усвојен овај амандман. Поред више примједби на садржај осталих предложених амандмана, чланови Комисије су поставили питање зашто у предложеном Амандману LX нису утврђени и други услови (осим саслушавања мишљења председника Владе и председника Народне скупштине), попут оних који су били предвиђени у новембру 1994. године. Редакцијска група Комисије (чланови Комисије - три професора Правног факултета и генерални секретар Скупштине) су објаснили да кроз саслушавања мишљења председника Владе и председника Скупштине могу бити расправљена сва питања која се односе на услове и разлоге распуштања, те да појам „саслушавања мишљења“ у том смислу треба схватити и тумачити. Такође је постављено питање зашто, као услов за распуштање, није предвиђено и консултовање Сената о том питању. Комисија је закључила да се то не мора уносити у текст Амандмана јер се подразумијева да мишљење Сената никако не би могло бити заобиђено, јер би то било апсурдно, имајући у виду да је основна функција Сената да „разматра питања од посебног значаја за политички, национални, економски и културни развој Републике Српске и највишим уставним институцијама даје мишљење о питањима из њихове надлежности“ (став 2. тачка 1. Амандмана LIII), затим да све чланове Сената именује председник Републике, да он сазива сједнице Сената и да им председава, те да је рад Сената везан за функцију председника Републике (што јасно произилази из чињенице да тај амандман допуњава одредбе о председнику Републике). Уколико се о тако значајном и деликатном питању као што је распуштање Скупштине, не би тражило мишљење Сената, постојање те уставне институције би било бесмислено.

Смисао јачања функција шефа државе је у јачању егзекutive у цјелини. У систему подјеле власти само хомогена егзекутива (шеф државе и влада) може бити одговарајући елемент противтеже парламенту. Изгледа да у Републици

Српској то није схваћено, јер се само један од носилаца извршне власти (председник Републике) покушава оснажити не само у односу на легислативу (Скупштину), већ и у односу на другог носиоца извршне власти (Владу). Разумије се да то директно доводи до поремећаја равнотеже власти и конфузије у разграничењу овлашћења, права и одговорности носилаца појединих функција власти, чије последице могу бити врло озбиљне.

Уколико би се сматрало да је у Републици Српској Уставом успостављен полупредседнички, односно мјешовити (парламентарно-президенцијални) систем, тада би се морала имати у виду пракса компаративних уставних система која показује да такав систем може успјешно функционисати ако је председник републике истовремено и лидер најјаче политичке странке. Уколико то није случај, већ је председник републике приморан на систем тзв. кохабитације (какав је случај у Француској), у том случају он не може улазити истовремено у судар и са владом и са парламентом, а у коришћењу својих овлашћења се мора ограничити на оно што влада и парламент подржавају и што се може у пракси спровести. То се односи и на распуштање парламента након кога увијек слиједе нови избори за чије спровођење мора бити обезбијеђена подршка локалних и централних власти.

Значајан елемент принципа подјеле власти представља начело о самоограничењу врховних носилаца функција државне власти. Доктрина самоограничења (Self - Restraint) коју је најприје утемељио и афирмисао Врховни суд САД, временом је у демократским уставним системима проширена и на носоце осталих државних власти. Та доктрина захтијева од носилаца јавних функција са врло широким овлашћењима да се самоограничавају, сустежу и уздржавају од екстензивног коришћења тих овлашћења, а њихово рестриктивно коришћење се сматра посебном врлином. То се нарочито односи на тзв. инокосне (монократске) државне органе.

У савременим демократским системима респектују се извјесна правила о распуштању парламента којима се чува равнотежа и стабилност уставног система и спрјечава пристрасност појединих актера у распуштању парламента. Тако, изгласавање неповјерења влади или њена оставка треба да буде правило, а распуштање парламента изузетак; циљ распуштања не смије бити избор између политике парламентарне већине и личне политике шефа државе; распуштање увијек мора бити општи интерес и допринос осигурању стабилности и ауторитета владе; распуштање не може бити инспирисано жељом да се омаловажи парламенат, а фаворизује или доведе у неповољан положај одређена политичка странка или интересна група; активно ангажовање и притисак мањинских опозиционих странака да се издејствује распуштање парламента не смије никад угрожавати општи интерес нације и уставни поредак земље; оне не могу подстрекавати владу или шефа државе да прибјегне распуштању парламента да би промовисале властите страначке интересе или угрозиле интересе других политичких странака и група (v. Jacques Velu, La dissolution du Parlement, Bruxelles, 1966, pp. 543-551).

V

9. На основу свега изложеног, Уставни суд је оцијенио да су Одлуком председника Републике о распуштању Народне скупштине и одржавању нових избора битно повријеђени Уставом утврђени поступак за доношење такве одлуке и основни принципи о парламентарној демократији и подјели власти на којима се темељи уставно уређење Републике Српске. Одлука је, заједно са низом неуставних и незаконитих појединачних аката, радњи и поступака који је прате, супротна слову и духу Устава и стабилности уставног поретка Републике. Зато је одлучено као у диспозитиву.

10. Ову одлуку Уставни суд је донио у саставу: председник Суда проф. др Гашио Мијановић и судије проф. др Дубравка Алагић, Слободан Ковач, проф. др Рајко Кузмановић и проф. др Богдан Јоза.

Судија проф. др Рајко Кузмановић је на основу става 2. члана 14. Закона о Уставном суду издвојио мишљење.

11. Доношењем ове одлуке престаје да важи Рјешење Уставног суда број У-25/97 од 10. јула 1997. године.

На основу члана 14. став 2. Закона о Уставном суду Републике Српске, а у предмету уставног спора оцјене уставности и законитости Одлуке председника Републике Српске о распуштању Народне скупштине Републике Српске од 3. јула 1997. године, који су покренули истовремено Народна скупштина и Влада Републике Српске, а у поступку одлучивања о томе спору, пошто се не слажем са већином (од седам судија Уставног суда четири су гласала да је Одлука председника Републике неуставна), издвајам своје

МИШЉЕЊЕ

Одлука председника Републике Српске о распуштању Народне скупштине Републике Српске је уставна и законита.

Образложење

Амандманом LX на члан 72. Устава Републике Српске утврђено је да председник Републике Српске може распуштити Народну скупштину пошто саслуша мишљење председника Владе и председника Народне скупштине. Та основна уставна одредба је јасна, недвосмислена и непобитна. Њом се, као прво, утврђује неоспорно право председника Републике да може када оцијени потребним да распусти Народну скупштину. Потом се истом уставном одредбом тражи да прије чина (акта) о распуштању Народне скупштине председник Републике саслуша (затражи) мишљење председника Владе и председника Народне скупштине.

Председник Републике је испунила и та два додатна захтјева која су консултативног карактера. Наиме, председник Републике је најављивала, много раније, да због озбиљног застоја (и кризе) у функционисању законодавног и извршног тијела (које није могла отклонити редовним средствима и уставним овлашћењима) може прибјећи доношењу акта о распуштању Скупштине. Била је то најавна намјера. Када се стање, по оцјени председника, у држави погоршавало сматрала је да је рјешење изласка из такве ситуације распуштање Народне скупштине и расписивање нових избора. Председник Републике је званично затражила мишљење председника Владе и председника Народне скупштине да се изјасне о намјери распуштања Народне скупштине. Упућено је писмо (факсом) председнику Владе и председнику Народне скупштине да у одређеном року дају своје мишљење (факс је послат 3. јула послјеподне, а рок је дат за одговор 4. јула послјеподне). Иначе, дужина рока за изјашњавање није било којим актом (нормом) утврђена. Рок од 48 часова на који се Влада позива утврђен чланом 22. Закона о Влади Републике Српске не односи се на акте председника Републике нити на Народну скупштину, већ на „питања из надлежности Владе“.

Председник Републике је у складу са чланом 72. Устава жељела да саслуша мишљење председника Владе и председника Скупштине. Влада и Народна скупштина оспоравајући Одлуку председника Републике истичу да се не може саслушати (добити) мишљење писменим путем (факсом). Та примједба је неоснована, јер мишљење се може дати (саслушати) на више начина: прво, телефоном када једна страна говори, а друга слуша, друго, може се лично саслушати мишљење да једна страна говори а друга слуша, и треће, да страна од које се тражи мишљење напише то, достави поштом, куриром или факсом, а друга страна саслуша читање тога мишљења.

Председник Републике није добила никакав званични одговор ни председника Владе ни председника Скупштине до одређеног рока, али ни касније. Пошто став (мишљење) председника Владе и председника Народне скупштине није ни у ком случају обавезујући, већ консултативни, председник Републике је с правом донијела акт (одлуку) о распуштању Народне скупштине. У оспоравању акта председника Републике од стране Народне скупштине и Владе Републике Српске наводи се да нису могли одговорити (дати мишљење) у остављеном року, јер су наводно морали сазвати сједницу Владе (иако је Влада по њиховој властитој одлуци била у сталном засједању) и барем сједницу председништва Народне скупштине, па тек онда дати мишљење. Та примједба је неоснована, јер уставном одредбом члана 72. се изричито тражи мишљење председника Народне скупштине и председника Владе, а не Скупштине и не Владе.

Према томе, председник Републике је радила уставно, па је Одлука о распуштању Народне скупштине уставна и законита у свим елементима. Међутим, упуштање у нјеликходност Одлуке Шефа државе није ни потребно ни могуће с обзиром на јасно утврђене уставне одредбе (овласти).

Посебно је важно правно питање да ли је Уставни суд уопште могао расправљати и одлучивати о акту шефа државе (за што нема уставно упориште), а с друге стране тај акт је евидентно појединачни и политички акт председника. Ни Влада није имала право (легитимацију) да оспорава Одлуку председника Републике у вези са распуштањем Скупштине.

Уставни суд је за четири године свога постојања одбацао приједлоге и иницијативе који су имали карактер појединачног акта (сагласно члану 115. Устава) као ненадлежан за њихово рјешавање. Такви акти упућивани су Врховном суду и осталим редовним судовима као надлежним. Тако је Врховни суд Републике Српске прихватио по тужби Владе и Народне скупштине Републике Српске, да је акт о распуштању Народне скупштине појединачан акт и у његовој надлежности, те донио Рјешење о одбацавању тужбе као недопуштене против аката председника Републике.

Опјењујући да је Одлука о распуштању Народне скупштине председника Републике Српске у складу са Уставом и на њему заснована досљедно тумачим Устав - његове одредбе, снажно штитим правни систем, права и слободе, и правну државу.

Пале,
15. августа 1997. године

Судија Уставног суда,
Проф. др Рајко Кузмановић, с.р.

608

На основу члана 34. став 2. Закона о Влади Републике Српске („Службени гласник Републике Српске”, број 3/97), Влада Републике Српске, д о н о с и

ОДЛУКУ О АДАПТАЦИЈИ ЗГРАДЕ КОРПУСА У БАЊА ЛУЦИ ЗА ПОТРЕБЕ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

I

На име адаптације зграде команде корпуса у Бања Луци, за потребе Владе Републике Српске, одобрава се износ до 350,000,00 динара.

II

Уговор о грађевинским радовима и надзор на извршењу радова реализоваће Министарство за урбанизам, стамбено-комуналне делатности, грађевинарство и екологију.

III

Средства из члана I ове одлуке дозначити на жиро рачун ПП „Елмо” Лакташи број 30592-601-2-8035 за ГП „Врбас” Лакташи.

IV

За реализацију ове одлуке задужено је Министарство финансија.

V

Ова одлука ступа на снагу даном доношења, а објавиће се у „Службеном гласнику Републике Српске”.

Број: 02-1032/97
14. августа 1997. године

Председник
Владе,
Мр Гојко Кличковић, с.р.

609

На основу члана 2. тачка 2. Закона о Влади Републике Српске („Службени гласник Републике Српске”, број 3/97) и члана 19. Закона о експропријацији („Службени гласник Републике Српске”, број 8/96), Влада Републике Српске, донела је

ОДЛУКУ

О УТВРЂИВАЊУ ОПШТЕГ ИНТЕРЕСА ЗА ИЗГРАДЊУ МАГИСТРАЛНОГ ПУТА УСТИПРАЧА - СРБИЊЕ

Члан 1.

Утврђује се да је од општег интереса изградња магистралног пута Устипрача - Србиње и да се у ту сврху може извршити потпуна и непотпуна експропријација некретнина које захвата траса пројектованог путног права.

Члан 2.

Корисник експропријације некретнина из члана 1. ове одлуке је Републичка дирекција за путеве.

Члан 3.

Ова одлука ступа на снагу даном објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске”.

Председник
Владе,
Мр Гојко Кличковић, с.р.

Број: 02-1066/97
15. августа 1997. године

610

На основу члана 2. тачка 2. Закона о Влади Републике Српске („Службени гласник Републике Српске”, број 3/97) и члана 19. Закона о експропријацији („Службени гласник Републике Српске”, број 8/96), Влада Републике Српске, донела је

ОДЛУКУ

Члан 1.

Утврђује се да је од општег интереса изградња стамбено-пословног објекта на „локацији 5” у Бијелини па се у ту сврху може извршити потпуна и непотпуна експропријација непокретности према пројекту и регулационом плану који је саставни део ове одлуке.

Члан 2.

Инвеститор изградње објекта из претходног члана је СО Бијелина са којом ће Влада Републике Српске у складу са чланом 7. Закона о експропријацији посебним уговором регулисати међусобне односе.

Члан 3.

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске”.

Председник
Владе,
Мр Гојко Кличковић, с.р.

Број: 02-1013/97
7. августа 1997. године

611

На основу члана 2. тачка 2. Закона о Влади Републике Српске („Службени гласник Републике Српске”, број 3/97) и члана 19. Закона о експропријацији („Службени гласник Републике Српске”, број 8/96), Влада Републике Српске, донела је

ОДЛУКУ

Члан 1.

Утврђује се да је од општег интереса изградња Спортско-рекреационог центра „Језеро” у Власеници па се у ту сврху може извршити потпуна и непотпуна експропријација непокретности према регулационом плану општине Власеница и према пројекту који је саставни део ове одлуке.

Члан 2.

Инвеститор изградње објекта из претходног члана је ОДП „Звијезда” Власеница из Власенице са којим ће Влада Републике Српске у складу са чланом 7. Закона о експропријацији посебним уговором регулисати међусобне односе.